

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTI ODJEL

ODLUKA

Aplikacija br. 53638/21
Amela ČIŠIĆ i ostali
protiv Bosne i Hercegovine

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući dana 05.07. 2022.godine kao odbor u sledećem sastavu:

Tim Eicke, *Predsjednik*,

Faris Vehabović,

Pere Pastor Vilanova, *sudije*,

i Ilse Freiwirth, *zamjenica registrara Odjela*,

Imajući u vidu:

aplikaciju (br. 53638/21) protiv Bosne i Hercegovine koju je dana 25.10. 2021. godine, prema članu 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda („Konvencija“) Sudu podnijeli aplikanti navedeni u priloženoj tabeli („aplikanti“), a koje je zastupala gđa. E. Alić, advokat iz Zenice;

Nakon vijećanja, odlučio je kako slijedi:

OKOLNOSTI PREDMETA

1. Slučaj se odnosi na propust zatvorskih vlasti da preduzmu preventivne mjere za zaštitu života zatvorenika.

2. Prva aplikantica je udovica a druga i treća aplikantica su kćerke g. A.Č.

3. Dana 09.03.2010.godine, dok je izdržavao jednogodišnju kaznu zatvora zbog ubistva iz nehata, g. A.Č. je pronađen mrtav u zatvoru u Zenici koji se nalazi Federacije Bosne i Hercegovine.¹

4. Dana 04. 01.2012. godine, aplikanti su podnijeli građansku tužbu protiv zatvora u Zenici kojom su zatražili naknadu materijalne i nematerijalne štete usljed gubitka člana porodice. Njihovi relevantni argumenti su bili trostruki:

¹ Bosna i Hercegovina se sastoji od dva entiteta- Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske – i Brčko Distrikta.

(a) A.Č. je bio nezakonito smješten u samnicu bez odgovarajućeg nadzora;
(b) zatvorski doktor mu je propisao preveliku dozu diazepama što je dovelo do predoziranja; i,

(c) osoblje zaduženo za bezbjednost, A.Č. nije spriječilo pristup alkoholu.

5. Dana 08.10. 2018.godine, Kantonalni sud u Zenici je odobrio zahtjev aplikanata u pogledu naknade nematerijalne štete. Sud je utvrdio da je A.Č. u trenutku smrti bio pod posebnim individualnim mjerama zbog sklonosti ka činjenju disciplinskih prekršaja protiv zatvorskih pravila. Ranije je proglašen krivim za trinaest takvih krivičnih djela, uključujući, pet puta za krivična djela u vezi sa upotrebom droga. Za razliku od zatvorenika u samicama, A.Č. je imao pravo da prima posjetioce i da svakodnevno šeta sa ostalim zatvorenicima u trajanju od dva sata pod posebnim individualnim mjerama. Imao je posjete od strane aplikanata kao i bračnu posjetu od strane prve aplikantice osam odnosno dva dana prije njegove smrti.

6. Nakon saslušanja medicinskog vještaka, sud je utvrdio da je A.Č. preminuo usljed respiratorne depresije uzrokovane kombinovanim efektima diazepama i alkohola. Imajući u vidu da je alkohol bio prisutan u njegovoj krvi, ali ne i u urinu, utvrđeno je da je alkohol konzumirao deset do petnaest minuta prije smrti.

7. Zatvorski doktor je svjedočio da je A.Č. tokom izdržavanja zatvorske kazne zaista bio propisan lijek koji sadrži diazepam. Međutim, i zatvorski doktor i medicinski vještak su tvrdili da je propisana doza bila daleko od opasne. Lijek je davan tri puta dnevno uz prisustvo medicinskog i sigurnosnog osoblja. Štaviše, dokumentovano je da je A.Č. u nekoliko navrata odbijao da uzme lijek. Sud je zaključio da zatvorski doktor nije propisao fatalnu dozu diazepama. Umjesto toga je zaključio da je A.Č. došao u posjed alkohola i dodatne doze diazepama na drugi nepoznat način.

8. Ipak, Sud je ocijenio da sigurnosno osoblje KPZ Zenica nije izvršilo pretres A.Č. i njegove zatvorske ćelije i oduzelo nezakonitu imovinu. Ovaj propust je doveo do toga da je posjedovao supstance koje su izazvale njegovu smrt. Sud je posebnu težinu pridao činjenici da je sigurnosno osoblje bilo svjesno istorije nabavljanja i upotrebe droge u okviru zatvora od strane A.Č. (vidi stav 5. iznad). Čak su sumnjali da bi se mogao dogoditi još jedan takav pokušaj stoga su koristili policijskog psa da pretrese prvu aplikanticu prilikom njenog ulaska u zatvor. Međutim, nisu preduzeli dalji razuman korak pretresa A.Č. i njegove zatvorske ćelije.

9. Kako je zatvorsko obezbjeđenje bilo u obavezi da sve zatvorenike čuva od fizičkih povreda, a posebno smrti, Sud je utvrdio da KPZ Zenica nije zaštitio život A.Č. kako je zagantovano članom 2. Konvencije.

10. Što se tiče naknade dodijeljene aplikantima, sud je utvrdio da se Zatvor u Zenici ne može smatrati isključivo odgovornim za smrt A.Č., s obzirom da je on namjerno uzimao prevelike količine diazepama u kombinaciji sa alkoholom. Sud je stoga 30% odgovornosti pripisao Zatvoru Zenica, a ostatak na samog A.Č.. Aplikantima je dodijeljeno po 6.000

konvertibilnih maraka (KM) (približno 3.060 eura (EUR)) na ime naknade nematerijalne štete. Sud je odbio njihov zahtjev u pogledu materijalne štete kao nepotkrijepljen relevantnim dokazima.

11. Dana 10. 06. 2019. godine, Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine ("Vrhovni sud") je djelimično preinačio presudu nižeg suda. Podržao je gore navedene činjenične nalaze ali je smatrao da su i KPZ Zenica i A.Č. jednako odgovorni za smrt. Stoga je svakom aplikantu dodijeljen iznos od 10.000 KM (približno 5.100 eura) kao naknada za nematerijalnu štetu.

12. Dana 07. 04. 2021. godine, Ustavni sud odbija žalbu aplikantata ponesenu u skladu sa članom 2. Konvencije.

13. Aplikanti su se žalili Sudu na osnovu materijalnog dijela člana 2. stav 1. Konvencije da zatvorske vlasti nisu zaštitile život njihovog supruga i oca. Naveli su da su domaći sudovi pogriješili kada su zaključili da je A.Č. snosio određenu odgovornost za vlastitu smrt. Međutim, oni ne tvrde da su zatvorske vlasti odgovorne za njegovu smrt. Oni dalje tvrde da je naknada koju su dodijelili domaći sudovi bila neadekvatna.

OCJENA SUDA

14. Relevantna načela u pogledu statusa žrtve u kontekstu nenamjerne smrti sažeta su u slučaju *Kekelashvili protiv Gruzije* (odl.), br. 35861/11, stavovi 41-55, od 17.11 2020.godine, s daljim referencama).

15. Parnični postupak protiv zatvora u Zenici aplikantima je pružio priliku da razjasne okolnosti smrti člana njihove porodice. Dobili su detaljne odgovore na svoje pritužbe (vidi tačku 4. iznad). Konkretno, domaći sudovi su utvrdili da je u vrijeme smrti A.Č. bio pod posebnim disciplinskim mjerama, različitim i manje strogim od samice (vidi tačku 5. iznad). Oslonili su se na mišljenje vještaka kako bi razjasnili je li propisana doza diazepama bila pretjerana i opasna (vidi tačku 7. iznad). Što je još važnije, domaći sudovi su utvrdili nedostatke sigurnosnog osoblja zatvora u Zenici, prepoznali njihovu ulogu u smrti A.Č. i izričito priznali povredu člana 2. Konvencije (vidi tačke 8. i 9. iznad).

16. Aplikantima je dodijeljeno oko 5.100 EUR svakome na ime naknade nematerijalne štete. (vidi tačku 11. iznad). Navedeni iznos se ne može smatrati nerazumnim. Nadalje, nije bilo proizvoljnosti ni u zaključku domaćih sudova da je A.Č. snosio određenu odgovornost za vlastitu smrt niti u odluci da to uzmu u obzir kao faktor pri određivanju naknade.

17. Prethodno je dovoljno da Sud utvrdi da je povreda člana 2. stav 1. Konvencije priznata i primjereno ispravljena na domaćem nivou. U skladu s tim, ovaj je prigovor nespojiv *ratione personae* s odredbama Konvencije u smislu člana 35. stav 3. (a) Konvencije i mora se odbaciti u skladu s članom 35. stav 4.

18. Aplikanti su takođe podnijeli druge prigovore prema raznim odredbama Konvencije.

ODLUKA ČIŠIĆ protiv BOSNE I HERCEGOVINE

19. Sud smatra da, u svjetlu svih materijala koje posjeduje i u onoj mjeri u kojoj su pitanja koja su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti, ti prigovori ili ne ispunjavaju kriterije dopuštenosti utvrđene u čl. 34. i 35. Konvencije ili ne otkrivaju nikakvu povredu prava i sloboda sadržanih u Konvenciji ili Protokolima uz nju.

20. Slijedi da se ovaj dio zahtjeva mora odbiti u skladu s čl. 35. st. 4. Konvencije.

Iz navedenih razloga, Sud je, jednoglasno,

Proglasio aplikaciju nedopuštenom.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanom obliku dana 1. septembra 2022. godine.

Ilse Freiwirth
v.d. zamjenik registrar

Tim Eicke
predsjednik

ODLUKA ČIŠIĆ protiv BOSNE I HERCEGOVINE

Dodatak

Lista aplikanata

Br.	Ime aplikanta	Godina rođenja	Državljanstvo	Mjesto boravka
1.	Amela ČIŠIĆ	1980	BiH	Zenica
2.	Alena ČIŠIĆ	2000	BiH	Zenica
3.	Amina ČIŠIĆ	1998	BiH	Zenica